

RHETORICES
ELEMENTA,
QUESTIONIBUS
Ron Et
RESPONSIONIBUS
EXPLICATA:

Quæ ità formantur, ut *Quæstionibus*
prorsus omissis, vel neglectis *Re-*
sponsiones solummodò integram *Rhe-*
torices Institutionem Tyronibus ex-
hibeant.

Per. GUIL. DUGARD.
In Usum Scholæ Mercatorum Scissorum.

Editio Tricesima.

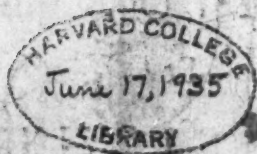
Danda opera est, ut post hæc initia, ad incrementa quoque
veniat. Cypr. lib. 1. Epist. 5.

L O N D I N I,

Excudebat T. B. pro J. Phillips, H. Rhodes, & J.
Taylor, 1705.

1047

Edwin T 20917.05.5 *Edwin T*

By exchange

W. B. E. Smith
Harvard
Library

37-69
9

DIGNISSIMIS,
SPECTATISSIMIS,

Ornatissimisque Viris,

MAGISTRO,

Guardianis, & Assistentibus

Amplissimæ Societatis
MERCATORUM SCISSORUM,

Benignissimis

Literarum Patronis,

Hunc *Rhetorices* Libellulum, qualem
qualem, in Juventutis gratiam concin-
natum,

In perpetuum Observantiæ *μνημόσυτον*
D. D. D.

Societatis Vestræ

Cultor Humillimus,

Guil. Du-Gard.

OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE

MASTRO

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

TYRONI

RHETORICES studioſo.

TE monitum velim, nobis in animo non fuiſſe, omnia, quæ de *Rhetorices* Arte tradi ſolent (ſtudio enim multa omittimus) præcepta perſequi: Sed præcipua & maximi uſus Elementa, quæ Tyronibus ſufficere arbitramur, in Compendium ſolummodò redigere, & ad juniorum captum per * *Ἐρωτήματα* adedò planè & dilucidè accomodare, * *Quæſtiunculas*, ut & ipſi Socios mutuis Interrogationibus utiliter exercere valeant, & minùs fatigent Præceptorem. Creſcente ætate & judicio majorum gentium Rhetorices, qui hæc omnia accuratius tractant, adire licebit: his interea temporis, qualia qualia ſunt, Tyronibus fortallè, quibus ſolùm inſerviunt, non ingrata, ſi libet, utere.

Iſtud porrò animadvertendum eſt; Quæſtiunculas hæſce, miximam partem, ad *Caroli Butleri* (*ὁ μακρότερος*) Rhetoricen (quæ vulgò in Scholis teritur) formari adedò ut nihil ferè in his *καινοπραγές* occurrat, quod vel in eo non inveniri, vel ad

Rhetorices Elementa.

C A P. I.

Quest. 1. *Quid est Rhetorica?*

R HETORICA est ars ornatè dicendi.

2. *Quot sunt partes Rhetorices?*

Partes Rhetorices duæ sunt: { Elocutio, &
Pronuntiatio. v. c. 20.

3. *Quid est Elocutio?*

ELOCUTIO est interna exornatio Orationis.

Quare dicitur *Interna*?

Dicitur Interna ad differentiam Pronuntiationis, quæ est externa exornatio Orationis.

4. *Quotuplex est Elocutio?*

Elocutio duplex est: { Tropus,
aut
Figura. Vid. Quæst. 46.

5. *Quid est Tropus?*

TROPUS est Elocutio, quæ vox à nativâ significatione in aliam immutatur.

6. *Quot in Tropo sunt consideranda?*

In Tropo duo sunt consideranda: { 1. Affectiones,
&
2. Genera.

7. *Quot sunt Tropi Affectiones?*

Affectiones Tropi sunt quatuor: { Catachresis.
Hyperbole.
Metalepsis.
Allegoria.

8. *Quid est Cat achresis?*

CATACHRESIS est durior & injucundior verbi immutatio, cum scilicet nomen aliquod pro alio ponitur, in cujus locum non deductum esse sed irruisse; non precario, sed vi venisse videatur: ut, Virg. Eclog. 7.

Vir gregis ipse caper deerraverat — i. e. *Dux gregis. Capitis nives*, i. e. *cani capilli.*

9. Quid est Hyperbole?

HYPERBOLE est mentiens superjectio sive audacior Tropi superlatio, quæ augendo vel minuendo superat fidem.

N. B. *Mentitur Hyperbole sed non mendacio fallit.*

10. Quoruplex est Hyperbole?

Hyperbole duplex est: { *Auxesis,*
aut
{ *Meiosis.*

11. Quid est Auxesis?

AUXESIS est, cum augendi aliquid & amplificandi gratia, verbum gravius, Proprii loco substituiamus: ut, cum *liberalem, magnificum; severum sævum; improbum, sacrilegum* dicimus.

12. Quid est Meiosis?

MEIOSIS [ceu Tapeinosis] est, cum minuendi & extenuandi causa, levioze utimur vocabulo, quam res postulat: ut, cum *adulatorem, blindum & affabilem; prodigum aut audacem, liberalem aut fortem* nuncupamus.

13. Quid est Metalepsis?

METALEPSIS est Tropi in uno verbo multiplicatio; quando nempe ex improprio significatur primo improprium; tum ex improprio illo forte aliud improprium; atque ita deinceps, donec ad proprium veniatur, intercedente medio gradu transitum præbente: ut, *Virg. Eccl. 1.*

Post aliquot mea regna videns, mirabor aristas.

[Hic per *aristas, spicas* [per Synecdochen Membri;] per *spicas segetes* [per Synecdochen itidem Membri;] per *segetes, æstates* [per Metonymiam Subiecti pro Adjuncto:] per *æstates annos*, [per Synecdochen Membri,] intelligimus.

14. Quid est Allegoria?

ALLEGORIA est Tropi continuatio; ubi nimirum ejusdem

eiusdem generis Tropi plures conjunguntur : ut,
Ter. *Sine Cerere & Libero friget Venus* ; i. e. *sine*
pane & vino friget amor.

15. Quid tenendum est in Allegoriâ?

In Allegoriâ tenendum est illud, ut quo ex genere
rerum cœperis, eodem desinas : secus inconse-
quentia foedissima fuerit.

C A P. II.

16. Quot sunt Tropi Genera?

T R O P I Genera
sunt quatuor. { Metonymia,
Ironia,
Metaphora, &
Synecdoche.

METONYMIA est Tropus Causæ ad Effectum,
Subjecti ad Adjunctum; vel contra, i. e. Effecti
ad Causam, vel Adjuncti ad Subjectum.

18. Quid est Causa?

Causa est, cujus vi res est.

19. Quotuplex est Causa?

Causa est { 1. Efficiens, a quâ
2. Materia, ex quâ
3. Forma, per quam
4. Finis, propter quam } res est.

Quarum duæ tantum priores hic locum habent,

20. Metonymia Causæ quotuplex est?

Metonymia Causæ duplex est, { Efficientis,
aut
Materiæ.

21. Quid est Metonymia Efficientis?

METONYMIA EFFICIENTIS est,
cùm Inventor & Author pro ipsis effectis rebus
usurpantur : ut, *Mars pro prælio*; *Vulcanus pro*
igne; *Nepunus pro mari*; *Ceres pro pane*; *Bacchus*
pro vino; *Venus pro amore*; *Livius pro historiâ* à
Livio conscriptâ &c. ut, Ter.

Sine Cerere & Libero friget Venus, i. e. *sine*
pane & vino friget amor.

Lego Virgilium, i. e. Virgilii opus.

Sic etiam ponitur Instrumentum pro re effecta :
ut, *Lingua* pro sermone ; *Manus* pro scriptura ;
Gladius pro cede ; *Arma* pro bello.

22. Quid est Metonymia Materiae ?

METONYMIA MATERIAE est, cum nomen Ma-
teriae pro Effecto ponitur : ut, *Aes*, *argentum*,
aurum, pro *areis*, *argenteis*, vel *aureis nummis* ;
Ferrum pro gladio ; *Pinus*, *abies* pro navi. Hor. ep.
2. lib. 2.

Non domus & fundus, non æris acervus & auri
Æroto domini deduxit corpore febres.

CAP. III.

Quid est Metonymia Effecti ?

METONYMIA EFFECTI est, cum ex Ef-
fectis Efficiens significatur : ut, *Victoria* na-
tura insolens & superba est ; i. e. *insolentes* & *surper-*
bos reddit. *Mors pallida*, quæ *pallidos* reddit.

N. B. Effectum est, quod à causa efficiente pendet.
Sic ponitur *scelus* pro *scelestus*, *scelerum* machinator.
Opus pro *Autore* :

Quas meruit poenas jam dedit illud Opus ;
i. e. Ovidius, illius Operis Autor.

CAP. IV.

24. Quid est Metonymia Subjecti ?

METONYMIA SUBJECTI est, cum nomen
proprium rei subjectæ ad significandam rem
adjunctam traducitur.

N. B. Subjectum dicitur illud, cui aliquid quo-
unque modo aut inest, aut adheret.

25. Quot modis fit Metonymia Subjecti ?

METONYMIA SUBJECTI fit novem modis ;
cum scilicet ponitur,

Subjectum pro Accidente in hærente : ut,

Non in plus cernis, sed plus temerarius audes,

Nec tibi plus cordis, sed minus oris inest.

Ubi *Cox* pro *prudentiâ*, quæ sedem habet in corde, (unde *prudentes cordati* dicuntur:) *os* pro *pudore*, qui se ore, i. e. vultu prodit.

2. *Continens* pro *re contentâ*. Sic *poculum* pro *potu*; *Crumena* pro *nummis*, &c.

3. *Locus* pro *incolis*: ut *urbs* pro *civibus*.

Invadunt urbem somno vinoque sepuliam.

4. *Locus* pro *rebus in loco gestis*: ut, *Cic. de Orat. Age vero, ne semper forum, subsellia, rostra, curiamque mediteris*; id est. *actiones Rhetoricas in Foro, &c.*

5. Sic per *Academiam*, *Lyceum*, *Tusculanum* [sub *urbanum illud Gymnasium*] intelligimus *Doctrinam celebratam in Academia à Platone, in Lyceo ab Aristotele, in Tusculano à Cicerone.*

Possessor pro *re possesâ*: ut,

~~Ucalegon-~~ *fam proximus ardet*

Ucalegon- i. e. *Ucalegonis domus.*

Apud me, i. e. *Domi mea.*

6. *Dux* pro *exercitu*: ut, *Annibal victus*, i. e. *Annibalis exercitus.*

7. *Patronus*, vel *Advocatus*, pro *Cliente*: ut, *Cic. pro Cæcin. Restituisse te dixit? Nego. me edito Prætoris restitutum esse.*

8. *Res*, quæ in tempore fit, pro *ipso tempore*: ut, *Messis pro æstate. Vir. Ecl. 5.*

Ante focum, si frigus erit; si messis, in umbra.

9. *Nomen rei lignatæ* pro *signo*: ut, *Virg. Eclog. 3.*

Orpheæ quæ in medio posuit, sylvasq; sequentes,
i. e. *Cælaros Orpheos, & sylvarum imagines.*

C A P. V.

26. Quid est *Metonymia Adjuncti*?

METONYMIA ADJUNCTI est, cum ex adjunctis res subjectæ significantur.

N. B. Adjunctum dicitur, quicquid alteri rei quocunque modo adhæret, aut cui aliquid quocunque modo subjicitur.

quot

Quot modis fit?

METONYMIA ADJUNCTI fit octo modis:

1. Cum nomina Virtutum ipsarum pro bonis viris, & Vitiarum pro malis, & multarum aliarum rerum pro personis, quibus adjunctae sunt, usurpantur, ut, Ex hac parte pudor pugnat, illinc perulania. Ubi pudor pro pudicis, perulania pro petulantibus ponitur, &c. Horat.
Virtutem praesentem odimus — id est viros bonos.
2. Res contenta pro continente: ut, Virg. Aen. 1. — Vina coronat, i. e. pateram vina continentem.
3. Adjunctum temporis pro subiectis: ut, Aen. 1. Apera tum polius mitescent secula bellis, i. e. homines, qui istis seculis vixerint. Temeritas est florentis aetatis, Irudentia senectutis; i. e. juvenum & senum. — — —
4. Signum Pro re significata: ut, Sceptrum pro Regno; Fasces pro Magistratu; Toga pro pace; Arma pro bello, &c.
5. Res locata pro loco: ut, Te quaesivimus omnibus libellis, i. e. bibliothecis. Ludus pro Circo.
6. Antecedens pro Consequente: ut, discumbere pro cenare: audire vel auscultare pro obtemperare: fuius Troes, pro non amplius sumus: vixit, i. e. mortuus est.
7. Consequens pro Antecedente: ut, sepultus est, pro mortuus est, Exigilavi, pro dormivi.
8. Connexum vel concomitans unum pro altero: ut pedes tegere, pro arum levare: Annibalis moratur, pro exercitus Annibalis.

28. Quid est Ironia ?

IRONIA est Tropus ab Opposito, ad Oppositum.

29. Quomodo percipitur Ironia ?

Percipitur Ironia tribus modis : vel (1) Pronuntiatione ; vel (2) Persona ; vel (3) Rei naturæ : nam siqua earum dissentit à verbis, apparet mentem etiam iisdem dissentire.

30. Quotuplicia sunt Opposita ?

Opposita sunt duplicia : { Disparata, &
Contraria.

31. Disparata quænam sunt ?

Disparata sunt res quælibet naturæ diversæ : ut *Homo, lapis, liber, canis*, &c. ideoque unum multis pariter opponitur,

32. Contraria quænam sunt ?

Contraria sunt res sibi invicem naturæ repugnantes : ut, *Lux & tenebræ ; calor & frigus* : ideoque unum uni pariter opponitur.

33. Quid est Ironia à Disparato ?

IRONIA à DISPARATO, est quando de personâ aliâ quidpiam dicitur, de aliâ intelligitur ; sive affirmatum de utraque, sive negatum de alterâ.

Affirmatum de utraque : ut, *Ecl. 3.*

Tum credo cum me arbutum videre Miconis

Aique mala vines incidere falce novellas.

Ubi per me intelligit Damætam, seipsum nominans Menalcas.

Negatum de alterâ : ut, *Ovid, Metam. 13. ...*

Nec in his quisquam damnatus & exul.

Ubi Ulysses Ajacem taxans, negat quengquam sui generis damnatum & exulem fuisse ; sed illud tacite Ajaci exprobat, cujus pater Telamon & patruus Peleus, quod Phocam tertium fratrem trucidassent, exulabant.

34. Quid

34. Quid est Ironia à Contrario ?

IRONIA à CONTRARIO est, quando ex contrario contrarium significatur : ut : Ter. *O salve bone vir, curasti probe : i. e. pessimè, curasti negliger.*

35. Quid est Paraleipsis ?

PARALEIPSIS est Ironiæ species, quâ affirmamus nos ea præterire, quæ tamen maxime dicimus ; Ejus Formulæ sunt ; *Prætereo, mitto, taceo, sileo, relinquo, omitto, missa facio, prætermitto, relinquam, concedam, &c.* ut Cic. *Mitto*, illam primam libidinis injuriam ; *mitto* nefarias generi nuptias : *mitto* cupiditate matris expulsam matrimonio filiam.

Hic simulate quædam dicuntur prætermitti quæ tamen disertè memorantur.

36. Quid est Apophasis ?

APOPHASIS est Ironiæ species, quâ negamus nos dicere aut facere quod maxime dicimus aut facimus : ut, Cic. Ver. 1. *Nec ea dico, quæ si dicam tamen infirmare non possis.*

CAP. VII.

37. Quid est Metaphora ?

METAPHORA est Tropus à simili ad simile.

Nihil est autem in rerum naturâ unde simile duci non potest, indidémque ideò & Metaphora : ut, *Princeps, caput Reipublicæ.*

38. Quot sunt Classes illarum rerum à quibus ducitur Metaphora ?

I. A rebus sacris & divinis : ut, *Homo homini Deus.*

II. Cœlestibus : ut, *Virgilius Poetarum, Sol.*

I. Ab Elementis : ut, *Invidiæ flamma, Eloquentiæ flumen.*

IV. A

Octo præcipue sunt Classes
illarum rerum à quibus duci-
tur Metaphora :

- IV. A Meteoris : ut, *Fulmen Orationis*.
V. A Mineralibus: ut, *Aurea secula. Ferreum
pectus*.
VI. A Vegetalibus: ut, *Flos Nobilitatis*.
VII. Ab Animalibus: ut, *Anglia Insularum
ocellus. Latrant Oratores, non loquuntur*.
VIII. A rebus Artificialibus: ut, *Appion
Cymbalum mundi, sic dictus ob garrulita-
tem. Sic dicimus; Limare scriptum, Expo-
lire Orationem, Amicitiam dissuere, &c.*

C A P. VIII.

38. Quid est Synecdoche ?

SYNECDOCHE est Tropus Partis ad
Totum ; contrà. i. e. Totius ad partem.

39. Quotuplex est Pars ?

Pars duplex est: { Membrum,
vel
Species.

40. Quid est Synecdoche Membri ?

SYNECHDOCHE MEMBRI est, quando
ex Membro Integrum significatur : ut, *restum
pro domo; Ridiculum caput pro faceto & lepido ho-
mine; Mucro pro gladio; Dux pro exercitu; Ani-
ma pro homine. Sic Numerus Singularis pro Plu-
rali ponitur: ut.*

*† Hostis habet muros, ruit alto à culmine Troja
[pro † Hostes.] Romanus cedendo vincit.*

N. B. Numerus Singularis est pars seu membrum
Pluralis, non species: præsertim cum ex Unitati-
bus, tanquam ex particulis, multitudo omnis con-
stituitur.

41. Quid est Synecdoche Speciei ?

SYNECDOCHE SPECIEI est, quando ex Specie
significatur Genus : ut, cum ponitur *Aristides pro
Fusto; Cræsus pro Divite, Mecenas pro Patrono. Sic
infinitem*

Infinitum numerum dicimus pro magno: ut, † Sex-
centa licet ejusmodi proferre,
[† Sexcenta] Species numeri magni pro numero
magno in genere.

C A P. IX.

42. Quid est *Synechdoche Totius*.

SYNECHDOCHE TOTIUS est, quando ex To-
to Pars significatur.

43. Quotuplex est Totum?

Totum est duplex: } Integrum,
 } vel
 } Genus.

44. Quid est Synechdoche Integri?

SYNECDOCHE INTEGRi est, quando ex Integro significatur Membrum: ut,

*Pabula gustassent Troja, Xanthúmque; bibissent; i.
e. partem pabuli, partem Xanthi fluvii.*

Sic Numerus Pluralis pro Singulari : ut *Nos populo imposuimus, & Oratores visi sumus,*
Ubi de se tantum loquitur Orator.

45. Quid est Synecdoche Generis ?

SYNÆCDOCHE GENERIS est, quando ex Gene-
re significatur Species: ut *Homo* pro *Cæcilina*;
Virius pro *Fortitudine*; *Poeta* pro *Homero*, aut
Vir ilio; *Orator* pro *Demosthene*, aut *Tullio*.

Sic, cum *vixisse* & *fuisse* dicimus, quæ jam mortua
esse, & non existerè intelligimus; —

Fuimus Troes, fuit Ilium & ingens Gloria
Teucriorum. —————

Hactenus de Tropis. *Vid. supr. Quæst. 5.*

C A P. X.

46. Quid est Figura?

FIGURA est Elocutio, qua Orationis habitus
a recta & simplici consuetudine mutatur.

47. 240-

47. Quotuplex est Figura?

Figura duplex est : { Dictionis, vel
Sententiæ. Vid. Quest. 75.

48. Quid est Figura Dictionis?

FIGURA DICTIONIS est, quæ Oratio figuratur
dictionibus aptè & jucundè inter sese resonantibus.

49. Quotuplex est Figura Dictionis?

Figura Dictionis duplex { Dimensione, vel
est, vel in sonorum { Repetitione Vid. Qu. 65.

50. Quid est Figura in Dimensione?

FIGURA in DIMENSIONE est suavis ille sonorum
in oratione Numerus.

51. Quotuplex est Numerus?

Numerus duplex est : { Poeticus, vel
Oratorius. Vid. Qu. 62.

52. Quid est Numerus Poeticus?

NUMERUS POETICUS est, qui perpetuis certorum
spatiorum legibus astringitur.

53. Quotuplex est Numerus Poeticus?

Numerus Poeticus duplex est { Rhythmus, aut Me-
trum.

54. Quid est Rhythmus?

RHYTHMUS est Numerus Poeticus certum syllaba-
rum numerum, nullà habita quantitatæ ratione,
continens.

Plerumque autem Epistrophen soni conjunctam ha-
bet : ut in illo divini Vatis Poemate.

Dare to be true ; nothing can need a ly :

A fault that needs it most, grows two thereby.

55. Quid est Metrum?

METRUM est numerus Poeticus certis pedibus con-
stans quorum ultimus ultimum habet indifferen-
tem.

N. B. Hujus numeri gratià Metaplasmus (i. e. trans-
formatio quædam dictionis) permittitur, quan-
do scil. aliquid in eà deficit, redundat, vel im-
mutatur.

56. Quot sunt Metaplasmi Species?

Metaplasmi quatuor sunt Species.	I. In Elidendo, 2.	{ Synalæpa, Eclipsis, Prosthesis, Aphæresis, Epenthesis, Syncope, Paragoge, Apocope.	Quæ omnia nota sunt ex Grammaticâ.
	II. In addendo & auferendo, 6.	{	
	III. In Distrahendo & contrahendo, 2.	{ Dieræsis, Synæresis.	
	IV. In Immutando, 5.	{ Tmesis, Metathesis, Antithesis, Diaſtole, Syſtole,	

57. Quid est Tmesis?

TMESIS est, quæ compositæ vocis partes, alterius vocis interpositione, dissecat: ut Hor. *est quidam prodire tenus, si non datur ultra*, i. e. licet quadantenus prodire.

58. Quid est Metatbesis?

METATHESIS est, quæ literarum eandem transponit: ut, *pistris pro pristiis, Timbre pro Timber.*

Virg. Æn. 3. de Syllâ.

*Prima hominis facies, & pulchro pectore virgo
Pube tenus; postrema immani corpore pistris,
Nam tibi Timbre caput Evandreuſ abstulit ensis.*

Æneid. 2.

59. Quid est Antitbesis?

ANTITHESIS est, quæ literarum unam pro aliâ ponit: ut *Olli pro illi, vortunt pro vertunt.*
optumè pro optimè?

60. Quid est Diaſtole?

DIASTOLE est, quæ brevem syllabam producit: ut,

Molle meum levibus cor est violabile telis, Ovid.
Cum

Cum muliere marem sociali fœdere jungens. Maur.
 Ubi syllabæ, naturâ breves in cor & muliere, per
 Diastolen producuntur.

61. Quid est systole?

SYSTOLE est, quæ longam Syllabam corripit; ut,
 tulerunt, palus?

Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Virg.
 Regis opus sterilisque diu palus, aptaque remis.

Horat. Pro tulerunt, palus.

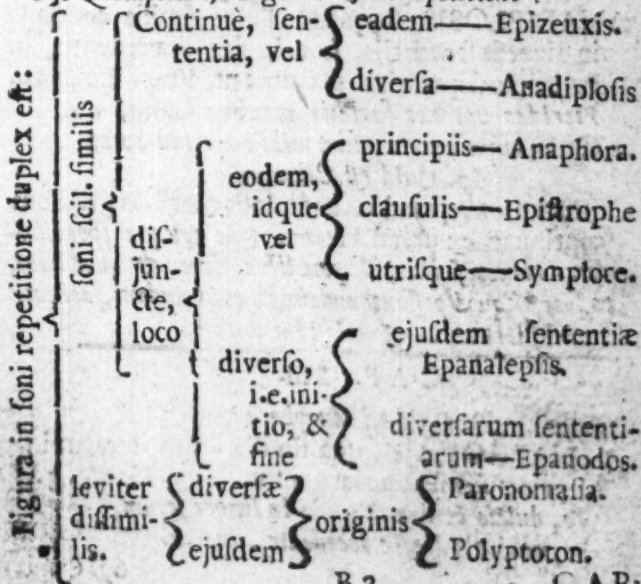
Quæ ad numeri Poetici, live carminis rationem per-
 tinent, à Grammaticis petenda sunt, quamvis in
 Rhetoricâ tradi debent.

CAP. XI.

62. Quid est Numerus Oratorius?

NUMERUS ORATORIUS est, qui ex pedi-
 bus quidem constat, sed incertis & liberis.
 Haftenus de Figurâ in soni dimensione.

63. Quotuplex est Figura in soni repetitione?

Cap. XII.

64. Quid est Epizeuxis.

EPIZEUXIS est, quando sonus similis continuè in eadem sententiâ iteratur.

65. Quotuplex est?

Duplex est: vel in { parte vocis--- } principii,
 { voce integrâ } finis.

Principii: ut, Ovid, Met. 1.

*O Vinam possem populos reparare paternis,
 Aribus, atque animos formatae infundere terræ!*

Finis: ut, Arusp. resp.

Titus Annius ad illam pestem comprimendam, exstinguendam, funditus delendam natus esse videtur.

In voce integrâ: ut Virg Eccl. 6.

Ipsa sonant arbusta, Deus Deus ille, Menalca.

Si, nisi quæ facie poterit te digna videri.

Nulla futura tua est, nulla futura tua est,

66. Quid est Anadiplosis?

ANADIPLOSIS est, quando sonus similis continuè in diversis sententiis, i. e. in fine præcedentis, &

Principio sequentis repetitur: ut, Virg. Eccl. 10.

Pierides, vos hæc facietis maxima Gallo,

Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas.

67. Quid est Climax?

CLIMAX est, quando Anadiplosis pluribus gradibus continuatur: ut, ad Heren. *Quæ reliqua spes liberares manet, si illis, & quod libet, licet; & quod licet, possuor; & quod possunt, audent; & quod audent, faciunt; & quod faciunt, vobis molestum non est.*

CAP. XIII.

68. Quid est Anaphora?

ANAPHORA est, quæ similis sonus iteratur in principiis sententiarum: ut, Virg. Georg. 5.
*Te, dulcis conjux, Te solo in litore secum,
 Te, veniente die, Te decedente, canebar.*

69. Quid

69. Quid est Epistrophe?

EPISTROPHE est, quâ similis sonus in clausulis iteratur: ut, pro Pomp. *Ut ejus voluntatibus non solum cives assenserint, socii obtemperarint, hostes obedi-
erint, sed etiam venti tempestatesque obsecundarint*

70. Quid est Symploce?

SYMPLOCE est, quâ similis sonus in principiis & clausulis iteratur: ut, Agr. 1. *Quis legem tulit? Rullus. Quis majorem populi partem suffragiis privavit? Rullus. Quis Committis præfuit? Rullus.*

C A P. XIV.

71. Quid est Epanalepsis?

E PANALEPSIS est, quâ similis sonus in principio & clausulâ ejusdem sententiæ repetitur: ut, Æneid. 1.

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

72. Quid est Epanodos?

E PANODOS est, quâ similis sonus in principio & clausulâ diversarum sententiarum, sed intercedente Anadiplosi iteratur: ut, Virgil. Eclog. 8.

Crudelis Mater magis, an Puer improbus ille?

Improbus ille Puer, crudelis tu quoque Mater.

Whether the worst, the Child accurst, or else the cruel Mother?

The Mother worst, the Child accurst, As bad th' one as th' other.

C A P. XV.

73. Quid est Paronomasia?

P ARONOMASIA est cum dictio, literæ aut syllabæ alicujus commutatione, significatione quoque commutatur: ut, Cat. 1. *Non emissus ex urbe, sed immissus in urbem esse videatur.*

74. Quid est Polypuon?

B 3

POLYP.

unus

(POLYPTOTON est, cum ejusdem originis variis casibus voces inter se consonant : ut, Virg. *Æn.* 4.
Mors mortis morti mortem nisi morte dedisset.
Æternæ vitæ janua Clausa foret.

CAP. XVI.

75. Quid est *Figura Sententiæ*?

(**F**IGURA SENTENTIÆ est Figura, quæ totam Sententiam aliquo animi motu afficit.

76. Quotuplex est?

Duplex, est in	{	Logismo.	{	1. Ecphonesis.	{	Antecedentes	{	Epanor-
				2. Revocatio Sui-ipsius quæ vel		correctio		thosis.
				3. Apostrophe.		Consequentis		Aposio-
				4. Prosopopœia.		reticentia		pefis.

(Dialogismo. *Vid. Quæst.* 92.

77. Quid est *Logismus*?

(Logismus est, quando sine collocutione sententia figuratur.

78. Quotuplex est?

(Quadruplex est : *Ecphonesis*, & *Sui-ipsius Revocatio*, *Apostrophe*, & *Prosopopœia*.

(**E**CAPHONESIS est Figura in Logismo per Adverbium Exclamandi expressum vel intellectum.

N. B. Ista Figura magnum prorsus est animi commovendi instrumentum, & quidem affectuum variorum.

(79. Quot modis fieri solet *Exclamatio*?

{	1. <u>Admirationis</u> : ut, <i>O clementiam admirabilem!</i>
	2. <u>Desperationis</u> : ut, <i>O frustra mei suscepti labores!</i>
	3. <u>Optationis</u> : ut, <i>O utinam tunc, cum Lacedæ-</i> <i>monie</i>

Fieri solet per modum

- mone classe petisset, O brutus insanis esset adulter aquis !
 4. Indignationis : ut, O scelus ! O pestes ! O labe !
 5. Irrisionis : ut, O stultos Camillos, Curios, Fabricios, Calatinos, Scipiones, Marcellos, Maximos ! O amentem Paulum ! rusticum Marium !

Fieri solet per modum

6. Obtestationis : Prob Deum aque hominum fidem.
 7. Gaudii : O populares ! ecquis me hodie fortunatior.
 8. Commiserationis & doloris, ubi usurpantur ab, *heu, ebei* : ut, Cic. Offic. 1. O domus antiqua ! *heu, quam aispavi Domino, dominaris !*
 9. Invocationis vel compellationis ut, *Dii maris & cæli ! Dignissime vir ! Amplissime præsul !*
 10. Deprecationis : ut, *Æn. 1. Dii tibi (siqui pios respectant numina, siquid Usquam iustitiæ est, & mens sibi conscia recti) Præmia digna ferant !*
 11. Imprecationis, ut, *Æn. 2. At tibi pro scelere (exclamat pro talibus ausis) Dii (siqua est cælo pietas, quæ talia curet) Persolvant grates dignas !*

80. Quid est Epiphonema ?

EPIPHONEMA est exclamationis species, quæ ad finem rei narratæ & explicatæ addi solet : ut cum Virgilius exposuisset omnes causas, quibus Furio Romanos persequeretur, tandem exclamat, *Tante molis erat Romanam condere gentem.*
 Æneid.

81. Quid est Revocatio Sui ipsius ?

REVOCATIO SUI IPSIUS est quando revocatur quippiam ; & est ardentioris sermonis veluti refrigeratio.

82. Quotuplex est ?

Duplex est : { Epanorthosis, aut Apostrophe.

83. Quid est Epanorthosis ?

EPANORTHOSIS est, quando antecedens aliquid corrigendo revocatur : ut, Ter. H. aut. *Filium unicum adolescentulum habeo ; ab ! quid dixi ? habere me imo habui, Chreme nunc habeam necne, incertum est.*

86. Quid est Apostrophe ?

APOSTROPHESIS est, quæ sententiæ inchoatæ cursus revocatur, partem aliquam, quæ tamen intelligatur, reticendo : ut, Ter. Eun.

Ego te, furcifer, si viva

CAP. XVII.

POSTROPHE est, quando oratio ad alienam personam convertitur, quam instituta oratio requirit : ut Metam. 1.

Dii captis (nam vos mutâ u & illas)

87. Quot modis fieri solet apostrophe ?

1. Ad Deum ; ut, *sit misericordia tua, Fekovah, super nos, quemadmodum speramus in te.*
2. Ad Angelos bonos ; ut, *Vos, sanctissimi Angeli, testes volo meæ innocentia.*
3. Ad Angelos malos ; ut, *Sanguis Jesu Christi nos purgat ab omni peccato : quid ergo tibi v s Satan, quando contrarium mihi insusurras ?*
4. Ad Adversarios ; ut, *Quousque tandem Catilina, abutere patientiâ nostrâ ?*
5. Ad ipsum Oratorem ; ut, *utquid perturbas animâ meâ ? quin te convertis ad Deum, inq ; sinum ejus tuam exonerâs solici tudinem.*
6. Ad Auditores præsentés ; ut, *Te nunc appello, P. Scipio, Te Metelle.*
7. Ad absentes ; ut, *De rebus tuis gestis, M. Marcelle, nulla unquam comiceset ætas.*
8. Ad mortuos ; ut, *Sic est, Auditores, Facundia ad omnia utilis. Provoco ad te, Cicero, Eloquætiæ parens.*
9. Ad bestias ; ut, *Vos adeste, Ciconiæ, & ingrati tudinem hominum redarguite.*

10. Ad

Apostrophe fit variis modis

John Thomas

10. Ad res Inanimatas: ut, *Vos agri. vos, parietes, ob-
testor; annon sudabatis, cum tantum fas hoc loci perve-
ratur?*

88. Quid est Prosopopœia?

PROSOPOPOEIA est, quâ alienam personam ora-
tione nostrâ loquentem fingimus. Sic *Virg.* sub
Æn. personâ:

*O Socii! (neque ignari sumus ante malorum)
O passi graviora! dabit Deus his quoq; finem, &c.*

89. Quotuplex e?

Duplex est: { Imperfecta, &
 { Perfecta.

90. Quid est Imperfecta?

IMPERFECTA est, cum sermo alienæ personæ le-
viter & oblique repræsentatur } ut, pro lege Manil
*Hi vos (quoniam liberè loqui non licet) tacitè ro-
gant, ut se quoque, sicut cæterarum provinciarum socios
dignos existimetis, &c.*

91. Quid est Perfecta?

PERFECTA est, cum tota fictio personæ oratione)
nostrâ plenè repræsentatur.

C A P. XVIII.

92. Quid est Figura in Dialogismo?

FIGURA in DIALOGISMO est, cum sententia)
figuratur in colloctione, quæ consistit in Inter-
rogatione & Responsione.

93. Quotuplex est?

Duplex est {	Interro- gatio. {	Deliberatio {	nobiscum — Apori.
			cum aliis — Anacœno- lis.
	Respon- sio. {	Occupatio — {	Prolepsis &
			Prosapodosis
	{ facti } { dicti }	Condonatio {	Epitrope.
Synchoelisis.			

94. Quid

94. Quid est Aporia?

APORIA est deliberatio nobiscum : ut, Virg. Æn. 4.

En quid agam? rursusne procos irrisa priores

Experiar? Nomadumq; petam connubia supplex, &c.

Tandem responsio adubitationis sequitur:

Quin morere, ut merita es, ferroque averte dolore.

95. Quid est Anacœnosis?

ANACœNOSIS est deliberatio cum aliis ut, Cic.

pro Quin. *Quin denique? quid censes? cedo si vos in*

eo loco essetis, quid aliud fecissetis?

96. Quid est Occupatio?

OCUPATIO est, cum alieni consilii interrogationem occupamus, eique responsionem subijcimus.

Hæc } a priori parte Prolepsis }
 } live 'Τροπος }
 } a posteriore parte Prosa- } dicitur.
 } podosis 'Ανδρ τροπος }

'Τροπος subjectionum proponit : cujus signa ferè sunt, *Esi, licet, quanquam, dicat aliquis, quærat aliquis, miretur aliquis, at inquis, at inquit, aliquis, &c.*

'Ανδρ τροπος objectioni respondet : cujus signa ferè sunt, *Tamen, ac inquam ego, respondeo hunc in modum, his talem comparatam volo responsionem. &c.*

N. B. Prolepsis ferè Prosopopœiam conjunctam habet ;

ideoque alias } obliqua } est.
 } directa }

OBLIQUA est, quæ imperfectam solummodo Prosopopœiam adjunctam habet ; ut Cic. pro Amer. *Credo ego vos (Judices!) mirari quid sit, quod cum tot summi Oratores hominesq; nobilissimi sedent ego potissimum surrexerim, &c.*

Tandem responsio subjungitur :

Quæ me i. iur res præter ceteros impulsit, ut causam Sexti Rescii reciperem?

DIRECTA est, quæ plenam habet Prosopopœiam ;

Cic.

Cic. pro Cælio. Dicer aliquis, hæc igitur est tua disciplina? Sic tu instituis adolescentes?

C A P. XIX.

97. Quid est Epitrope?

EPITROPE est, cum facti cujuscumque licentia condonatur.

98. Epitrope quoniam duplex est?

Epitrope duplex est: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Seria.} \\ \text{Ironica.} \end{array} \right.$

Seria pro Flacco. Tribuo Græcis litteras, do multarum artium disciplinam, non adimo sermonis leporem, ingeniorum acumen, dicendi copiam; denique etiam si qua sibi alia sumant, non repugno; testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit.

Ironica ut, — neque te teneo, neque dicta refello. I, sequere Italiam ventis; pete regna per undas.

99. Quid est Synchorexis?

SYNCHOREXIS est, cum dictum aliquod, aut argumentum condonatur: ut, Sit sacrilegus, sit fur, sit flagitiorum omnium vitiorumque princeps; at est bonus Imperator.

C A P. XX.

Haec de Elocutione, primâ Rhetorices parte, in Tropis & Figuris exposita.

100. Quid est Pronuntiatio?

PRONUNTIATIO est externa exornatio Orationis.

Quare dicitur Externa?

Externa dicitur ad differentiam Elocutionis, quæ est interna exornatio Orationis.

101. Quot sunt Pronuntiationis partes?

Pronuntiationis partes $\left\{ \begin{array}{l} \text{Vox, seu Prolatio.} \\ \text{Gestus, sive Actio.} \end{array} \right.$

duæ sunt:

De Prolatione Canones.

I. Oratio

I. Oratio non eodem tenore, sed gratâ vocis varietate Proferenda. Perpetua enim *μονοτονία* turpis & ingrata est.

II. Nè sit vox gravissima, neve acutissima. Nam submisso illo murmure debilitatur omnis intentio: contrâ autem, omnia clamosè dicere, insanum est. Et quod majus inscitiae fuerit Argumentum, quam clamore applausam quærere velle; quales verius *Clamatores* dixeris quam *Oratores*. Cicero eos claudis esse similes dicebat; nempe, quia ut hi ob imbecillitatem suam ad equam contugiant; ita isti in voce Stentoreâ tanquam in jumento, fiduciam omnem apud imperitiores ponunt. A qui, ut bene olim dictum fuit cognoscitur Orator *ἐκ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς γνώμης*, non ex voce sed ex mente. Voss.

III. Singulae cujusque Dictionis Syllabæ, præsertim extrema, distinctè & clarè proferantur. ✕

Quia terminationis occultatio occultat ferè sensu sententiæ; hic tamen supina Discientium (ut dicam Docentium) negligentia in Scholis nonnullis nimium peccatur.

IV. Emphatica, aliaque præcipuæ notæ verba, præsertim Antitheta seu invicem respondentia, paulò altiore vocis & tonum & sonum requirunt: ut,

An lingua & ingenio patefieri aditus ad civitatem potui, manu & virtute non potui? Hic verba emphatica, lingua & manu, ingenio & virtute invicem respondent: ideòque clariori voce proferenda sunt.

V. Vox quantum ad Oratoris partes:

1. In exordiis submissa ac verecunda.

2. In narratione, simplex & aperta, familiari colloquio similis.

3. In positione, tardior & clarior.

4. *In Confirmatione* } explicando, recta & media
sit varia. nempe in } inter acutam & gravem.
 } probando, gravis, agilis, & acris.
 } amplificando, contenta, fortis, & penetrans.
5. *In confutatione*, sit vehementior & severior, & si efferenda sit Ironia, jocosa.

6. *In epilogo*, excitata, quasi parva Victoria.

VI. Ratione Affectuum, sit Vox

1. *In miseratione* flexibilis, plena, interrupta, flebilis.
2. *In iracundia*, acuta, incitata, crebro interrupta, fluctans, vacillans, & proferens verba tertiata.
3. *In metu & verecundia*, contracta, demissa, hæsitans, & abjecta.
4. *In voluptate*, lenis, tenera, effusa, hilarata, remissa.
5. *In dolore sine commiseratione*, gravis & obducta sono, & pressu imo.
6. *In dolore cum commiseratione*, tristis, blanda, & submissa.

7. *In* { blandiendo,
 { fatiendo.
 { satisfaciendo, } lenis & submissa.
 { rogando,
 { suadendo,

8. *In* { monendo,
 { promittendo, } gravis ac fortis.

9. *In consolando*, tristis, blanda, & submissa.

10. *In laudando*, gratiarum actione, & similibus, lata, magnifica, & sublimis. +

De Gestu Regula.

Quæ sunt de Gestu { Totius Corporis.
 { Singularum partium.

Totius

Totius Corporis.

Corpus inter perorandum sit secundum naturam erectum & elevatum.

Corpus moderatè moveatur ; ne sit immobile instar trunci, aut agitetur instar rami à ventis impulsus.

Singularum partium.

III. *Caput erigatur in causà bonà, demittatur modice ad significandum modestiam, verecundiam, & humilitatem : cætera sit erectum secundum naturam.*

IV. *Oculi aperti significant favorem, immoti & blandi fiduciam, immoti & rigidi vehementiam, conviventes dissimulationem, expectationem, & admirationem.*

V. *Cervice utendum erectà, non tamen rigidà.*

VI. *Humeri non alleventur nimis, aut contrahantur.*

VII. *Brachia modice projiciantur, & dextrum potius quàm sinistrum faciat gestum.*

VIII. *Manus optimè à sinistro incipiat latere, ac dextro deponitur.*

IX. *Pectus feriatur, & Femur in affectibus vehementioribus.*

In *Pedibus* observetur { *Status.*
 Incessus.

In dextrum aut lævum latus vacillare, alternis pedibus insistendo, ridiculum est. *Supplicatio* tamen *pedis* in contentionibus & incipiendis & finiendis est opportuna.

Incessus

Incessus permissus est Oratori, sed rarus, & tantum in causis publicis, ubi suggestum amplum & spatiosum est: discursare autem ineptissimum.

Atque hæc de Gestu Corporis sufficiat monuisse: reliqua, quæ ad actionem pertinent, exercitationi relinquemus; cui plus hoc agendi artificium debet quam Præceptis. †

FINIS.

Ἀδελφῶν Θεῶν.

APPENDIX

DE

FIGURIS SECUNDARIIS.

Primariis Dictionis sententiæ Figuris (*ſi in uerbo*
dictus uerbo) (adiciantur totidem in
 utroque ſecundariæ.

Figuræ Dictionis octo ;

1. Ellipsis,	}	5. Hyperbaton,
2. Pleonasmus.		6. Zeugma,
3. Asyndeton,		7. Antithesis,
4. Polysyndeton,		8. Gracismus.

Quæſt. 1. Quid eſt Ellipsis ?

ELLIPSIS eſt, quando Verbum aliquid in conſtructione neceſſarium, omittitur, ad exprimendum Affectum. Ità *Admirationem* præ ſe fert imperfecta illa Veneris locutio, *Æn. 1. Sed vos qui tandem ?* Ubi omittitur [*estis*]. Et illa Pamphili indignationem ; Ter. Act. 1. Scen. 5. *Tantumne rem tam negligenter agier ;* Ubi deeſt [*deceat*].

2. Quid eſt Pleonasmus ?

PLEONASMUS eſt, quando verbum aliquod in oratione redundat.

N. B. Indicat autem, cum Emphaſi, vehementiam, aut conſuetudinem ; ut, Ubi gentium ? Hiſce oculis vidi. *Senſui talem Emphaſin non habet, otioſus eſt & viriis.*

3. Quid eſt Asyndeton ?

ASYNDETON eſt, quando in vocabulorum congerie omittitur Conjunctio copulativa, ob celeritatem & acrimoniam ; ut, *Tot res repente circumvallant, unde emergi non poteſt ; vis, egeſtas, iniuſtitia, ſolitudo, infamia.* Ubi ſingulæ voces aſyndetæ ſunt emphaticæ.

4. Quid

4. Quid est Polysyndeton ?

POLYSYNDETON est, quando Coniunctiones, ob orationis gravitatem, neque etiam sine emphasi, redundant : ut, *Liv. lib. 8. Dec. 3. Et somnus, & vinum, & epula, & scorta, & balnea, corpora atque animos enervant.*

5. Quid est Hyperbaton ?

HYPERBATON est verborum à recto constructionis ordine in alium concinniores, elegantiae & varietatis ergò, transpositio : ut, in primâ primæ orationis sententiâ. *Quæ res in civitate duæ plurimum possunt, ea contra nos ambæ faciunt in hoc tempore, summa gratia & eloquentia ; quarum alteram (C. Aquilli !) vereor, alteram metuo : eloquentia Q. Hortensii ne me dicendo impediatur, nonnihil commoveor ; gratia S. Nævii, ne P. Quintio noceat, id vero non mediocriter perimesco.* Naturalis enim ordo longè diversus est : *Gratia & eloquentia summa, quæ duæ res possunt plurimum in civitate, ambæ ea faciunt contra nos in hoc tempore : quarum vereor alteram, (C. Aquilli !) metuo alteram : commoveor nonnihil, ne eloquentia Q. Hortensii impediatur me dicendo : perimesco vero id non mediocriter, ne gratia S. Nævii noceat P. Quintio.* Quam hic ordo absonus, quam ingratus foret !

6. Quid est Zeugma ?

ZEUGMA est, cum Verbum aliquod, aut Adiectivum, semel in sententiâ expressum, ad plura diversorum Generum, Numerorum, aut Personarum, supposita refertur, cum quorum proximiori concordat : ut, *Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amenitas.*

Prozeugma ; cum vox illa communis exprimitur in principio : ut,

Sunt nobis mitia poma.

Castaneæ molles, & pressi copia lactis.

Mesozeugma ; cum in medio : ut,

Semper bonos, nomenque tuum laudesque manebunt.

C

Hypoc-

Est autem duplex :

| *Hippozeugma* ; cū in fine : ut, Ovid.

└ *Non Venus & vinum sublimia pectora fregit.*

7. *Quid est Antithesis.*

ANTITHESIS est, cū Opposita (seu Antitheta) in oratione invicem respondent : ut, *Obsequium amicos, Veritas odium parit.*

8. *Quid est Græcismus ?*

GRÆCISMUS [sive Hellenismus] est, quando constructio Græcæ linguæ propria in sermone Latino usurpatur : ut *Canum degen res caudam sub alvum reflectunt. Nigra lanarum nullum colorem bibunt.* Sic Græci ; Isocr. *Αἰχρὲν ᾗ τοῦ μὲν γενοῦς ἀποχρῆεν τὰ καλὰ τῶν ζώων τὰς δὲ παῖδας μὲν τὰς ἀποδαῖς, τῶν γυνάων.*

His addantur,

HYSTEROLOGIA [sive Histeron Proteron] cum in oratione, quod naturæ ordine præcedit. sequitur : ut, Virg.

Postquam alios tetigit fluctus, & ad æquora venit.

ANTIPTOSIS est, cū Casus pro asu ponitur : ut, *Urbem quam statuo, vestra est ; pro Urbs.*

HYPALLAGE est, cū duæ dictiones commutant Casus : ut, *Dare classibus Austros ; pro dare classes Austris.*

Figuræ Sententiæ decem :

1. Parrhesia,	}	6. Synonymia,
2. Erotesis,		7. Hypotiposis,
3. Parenthesis,		8. Præmunio,
4. Parathesis,		9. Transiio,
5. Periphrasis,		10. Relectio.

Quest. 1. *Quid est Parrhesia ?*

PARRHESIA est cū rem invidiosam, aut odiosam libere eloquimur apud eos, quos vere-
ri

ri debemus. Et est duplex : vel quâ crimen nobis intentatum confidenter fatemur & defendimus, vel quâ aliis crimina audacter obiectamus & reprehendimus.

2. *Quid est Erotesis ?*

EROTESIS est locutio, quâ aut

1. Sciscitamus ; ut,

——— *cujum pecus ? an Melibæi ?*

2. Instamus ; ut,

Quousque tandem, Catilina, abutere patientiâ nostrâ.

3. Contrarium vehementer enuntiamus : Interrogatio enim affirmativa vehementer negat ; negativa vehementer affirmat.

3. *Quid est Parenthesis ?*

PARENTHESIS est sententiola sententiæ partibus commode inserta ; sed nec cum priori, nec cum posteriori cohærens. De quâ duæ notentur Regulæ :

1. { Nec longa, nec frequens sit : quia hiulcam reddit orationem & obscuram.

2. { Parenthesis Parenthesi raro inferatur.

4. *Quid est Parathesis ?*

PARATHESIS est, quando declarationis & distinctionis gratiâ, nomen nomini in eodem Casu opponitur : ut *Lupum* [piscem] *non vidit Italia.*

5. *Quid est Periphrasis ?*

PERIPHRAISIS est, rei, quæ verbo uno dici potest, per plura explicatio.

N. B. Hac quatuor præcipuè modis fit :

1. Cum Patria, Sæta, aut Facinus proprii nominis loco ponitur : ut, *Venusinus poeta*, pro *Horatio* ; *Sulmonensis vates*, pro *Ovidio* ; *Peripatetica Scholæ Princeps*, pro *Aristotele* ; *Sioica familiæ pater*, pro *Zenone* ; *Eversor Carthaginis*, pro *Scipione* ; *Trojani belli scriptor*, pro *Homero* ; *Ὁ τὰ ἐδυνά γεγάσας*,

Stephanus; Ὁ ᾧ σαίων Ἐνησιππὴς, Hermogenes
rhetor; Ἀλεξανδρεὺς ῥήτωρ, ὁ τὰ ἐρωτικὰ παιξας,
Achilles Statius. + + - - + +

2. Etymologia cū videlicet nominis rationem explicamus: ut *Aliena hæredi aut captator*, pro *Hæreditæra*; *Vir sapientiæ studiosus*, pro *Philosopho*; *Veri Dei cultor*, pro *Christiano*.
3. Notatione cū notis ac signis quibusdam accidentium rem quampiam depingimus; ut *Caput uno scalpit digito*, pro *molli*. *Cubito se emungit*, pro *Salsamentario*.
4. Finitione: ut, *Ars ornatè dicendi*, pro *Rhetorica*. *Legum ac civium libertatis Oppressor*, pro *Tyranno*.

6. Quid est Synonymia:

SYNONYMIA [five Pallilogia] est congeries
Synonymorum: ut, Virg. Æn.

Quem si fata virum servant, si vescitur aura
Ætherea, nec adhuc crudelibus occupat umbris
Non metus——

7. Quid est Hypotyposis?

HYPOTYPOSIS est, cū res tota ita particulatim
& ordine exprimitur, ut coram videri videatur.

8. Quid est Præmunisio?

PRÆMUNITIO [five Præparatio] est, quando
adversus eorum, qui dicturi sumus, reprehensionem, nos præmunimus, rationem aliquam aut
causam prætendentes.

9. Quid est Transisio?

TRANSISIO est, quā connectuntur partes orationis.

Duplex est.

1. Perfecta; quā dicitur & quid dictum sit, & quid
dicendum: ut, Virg. Georg. 2.
Hætenus arborum cultus, & sidera cæli,
Nunc te, Bacche, canam, &c.——

2. Imper-

2. Imperfecta ; quâ aut quid dictum, aut quid dicendum sit, dicitur : ut Sallust. in Jugurth, *De Africa & ejus incolis ad necessitudinem res satis dictum.*

Fit octo modis.

- I. Ab æquali : ut, *At hæc erant jucundissima, nec minus voluptatis attulerunt illa.*
- II. Ab inæquali : ut, *Sed hæc utcumque ignoscenda quis ferat ? audistis gravissima, sed audieris graviora.*
- III. A simili : ut, *Hæc perfida designavit, cujus generis sunt & illa, quæ Romæ patrâsse dicitur.*
- IV. A contrario : ut, *Sed hæc juvenis peccavit, nunc senis virtutes audieris.*
- V. A diverso : ut, *De moribus habet, nunc de doctrina reliquum est ut dicamus.*
- VI. Quasi per occupationem : ut, *Fam ad reliqua properabimus, si prius illud unum adjecerimus.*
- VII. Per reprehensionem : ut, *Quid his immoror ? ad id, quod est hujus causæ caput, festinet oratio.*
- VIII. A consequentibus, sive a relativis. ut, *Habes quid in illum contulerim beneficiorum, nunc quam gratiam mihi tulerit, audi.*

10. Quid est Rejectio ?

REJECTIO est, cum aliquid aut in alium locum, aut in aliud tempus rejicimus : aut omnino à causâ & oratione nostrâ removemus : ut, *Sed de Lucullo alio dicam loco ; & ita dicam, ut neque vera laus ei detracta oratione mea, neque falsa affecta esse videatur.*

De his rebus alio tempore dicetur.

- N. B. Scitum est causam in tempora conferre, est afferre plura, si cupias, non queas.

Solitis his exercitiis interfectos

Solitis his exercitiis interfectos

Remanet

Omnia ferè hujus Artis Vocabula (ut & aliarum) originè Græca sunt. Horum igitur natales indigita-
re, Etymologizque rationem, in Juniorum gra-
tiam, explicare, & hoc in loco subjicere vitum
est.

Πρὸς τὸ ὁρθῶς διδάσκειν δεῖ πρῶτον ἐξετάζειν τὰ
ὀνόματα.

R HETORICA [subintellige *Ars* vel
facultas,] ῥητορικὴ (scil. τέχνη) à ῥέω
dico: quia est ars ornatè dicendi. ῥέω
autem hoc modo formatur: (εἶπω dico
est inusitatum) Futurum, ἐρῶ, Ἰωνικῇ
διαλύσει ἐρέω dicam; unde deducitur Præsens no-
vum, ἐρέω dico: καὶ ἀφαίρεσιν, ῥέω, (sic ab ἐρύω
sit ῥύω) Futur. ῥήσω. Præter. ἔρρηκα, Atticè ἔρηκα,
(ut εἰληκα pro λείληκα) Præter. Pass. ἔρρημαι--ἔρρηται
--ἔρρη. Unde ῥήμα--ῥήσις--ῥήσις & ῥητορικὴ.

Tropus τροπὴ à Præter. Med. τέτροπα, quod à τρέπω
mutuo, immuto: est enim λέξεων ἀντιστροφὴ deflexio à
communī usu, & propriā significatione. Cic. lib. de-
clar. Orat. Ornari orationem Græci putant, si ver-
borum immutationibus utantur; quas appellant τρο-
πὰς: & sententiarum, orationisque formis, quas
vocant σχήματα.

Catachresis, κατὰχρησις, abusio: à καταχράσθαι,
--ώμαι abutor, quia alienis abutimur, cum propria
deficiunt: à χράσθαι. Præter. κέκρημαι. κέκρηται,
&c. unde χρησις, & cum Præter. καὶ (contrarium
significante) κατὰχρησις.

Hyperbole, ὑπερβολή, *superlatio*: ab ὑπερβάλλω *supero*, quia allicujus augendi, minuendive causâ superat veritatem.

Auxesis, αὐξήσις, *augmentum, incrementum*: ab αὐξέω ὡ *augeo*, (pro quo in usu est αὐξέω *amplifico*,) quia amplificando rem auct.

Meiosis, μείωσις, *immunutio, extenuatio, ἐλάττωσις*, à μείω ὡ *minuo, minorem reddo*: ex Comparativo μείον, ut Synonymum ἐλάττω ex ἐλαττον.

Tapeinosis, ταπεινότης, *humiliatio, submissio*: à ταπεινέω ὡ *humilem reddo, submitto*, quia hac Figura rei magnitudo & dignitas verbis minuitur.

Metalepsis, μετάληψις, *transumptio*, ἀπὸ τῆ μεταλαμβάνω, quod inter alia significat *transumo*. Varie sumitur. Apud Rhetores, est status quidam, nempe controversia quædam iudicium præcedens; ita dicitur, quia à iudice in iudicem, ab accusatore in accusatorem, à tempore in tempus, à loco in locum, vel deniq; cùm negatur agendum hac lege, hæc poenâ ob hoc crimen, Voss. c. 10.

Μετάληψις apud Poetas est, cùm nomina ejusdem significationis inter sese permutantur: ut, cùm γλήνη (*pupilla*) ponitur pro puella; quin κόρη etiam illa duo significat. Quinil. l. 8. cap. 5. Superest ex iis, quæ aliter significant, μετάληψις, i. e. transumptio, quæ ex alio in aliud velut viam præstat. Tropus & rarissimus & maxime improprius. Est enim hæc in Metalepsi natura, ut inter id quod transferunt, sit medius quidam gradus, nihil ipse significans, sed præbens transitum; quem Tropum magis affectamus, ut habere videamur, quam ut ullo in loco desideremus. Itaque hæc Metalepsis est in unâ voce continuatio Tropi per successionem significationum: sicut Allegoria est continuatio Troporum in diversis dictionibus, & hæc aliquando confunduntur. Idem Eustathius Μετάληψιν alicubi exponit

νικ Ἀλληγορίαν & Μεταλαμβάνειν est & Allegoricè significare.

Μετέληψις apud Grammaticos, quæ alio nomine καίσις, cujus est usus in constructione, cum casus, qui præcedit, suam ἀκολουθίαν non servat, sed in alium μεταλαμβάνει, aut μετακλίνει. Cujus Schematis exempla vide apud Eustath. pag. 102.

Λαμβάνουμαι. Perf. λέλημαι (Attice ὄλεμμαι) λέληται, &c. inde λήψις, & cum Π. κρ. μτ, Μετέληψις.

Allegoria, ἀλληγορία, inversio, permutatio, cum aliud verbis, aliud sensu proponitur: ab ἄλλο & ἀγορεύω i. e. ἀγορεύω dico ἄλλο γὰρ ἀγορεύει, ἄλλο ἢ νοεῖ. Continet illa plures translationes & continuas, ideoque perpetua Metaphora dicta est: ut Hor. lib. 1. Od. 14.

O Navis, referent in mare te novi
Fluctus: O quid agis? foriter occupa
Fortum, &c.

In quâ Navem pro Republica, Fluctuum tempestates pro bellis Civilibus, Portum pro Pace, & Concordia intelligi voluit.

Metonymia, μετανύμια, transmutatio--- à Prepositione μτ & ὄνομα nomen. A Fabio exponitur nominis pro nomine positio; cujus vis (inquit) pro eo quod dicitur, causam, propter quam dicitur, ponere.

Ironia, εἰρωνεία simulatio, irrisio: ab εἶρω dico unde εἶρων simulator, qui aliter dicit ac sentit: ex quo εἰρωνεία accipi solet pro dissimulatione, quâ aliter sentimus, aliter loquimur.

Paraleipsis, παράλειψις, præteritio: à παραλείπω prætermitto, omitto, relinquo. Ea utimur, quia res notæ, aut parvæ sunt, aut quia ingratæ futuræ existimantur. Eadem & Παρασιopesis dicitur.

Apophasis, ἀπόφασις, negatio: ab ἀπόφημι nego.

Me-

Metaphora, μεταφορᾷ translatio : à μεταφέρειω trans-fero.

Synecdoche, σynecδοχή, comprehensio : à συνεκδέχομαι comprehendo, vel una excipio ; quia est Tropus quo ex uno plura intelligimus, parte totum, specie genus, præcedentibus sequentia, vel contra, Quintil. lib. 8. cap. 6.

At Grammaticis σynecδοχή vocatur, cum nomen aut verbum universale restringitur ad partem, vel aliquid saltem speciale, quod per Accusativum effertur : ur, *rubet capillos*. Synecdochen autem appellant, quia particulare comprehenditur ab universali. Alii malunt vocare ἑλλοιψιν Præpositionis secundum, ut apud Græcos intelligi solet χρι. Voss. Part. Orat. lib. 4. cap. 6.

Rhythmus, ῥυθμός, numerus, qualis est in Musicâ. ῥυθμός ab Hetychio exponitur χανὼν μέτρον τετραπλόν, μέλῳ ἑυφώνον, ἀκολούθια, τάξις, σύσκευσις, Suid. τάξις ἐμμελὴς ἀκολούθῃ ἀρμονίᾳ.

1. Est ordo motionis. 2. Numerus Musicus, qui certo temporum spatio constat. 3. Numerus Oratorius. 4. Numerus Poeticus, præcipuè certa in versibus homæoptotis mensura, ἀπὸ τῆς ῥύσως ῥύσῳ, ῥηματικὸν ὄνομα ῥυσμός, καὶ τροπή τῆς εἰς θ' ῥυθμός, καὶ ἐκ τῆς ἐρύσως τὸ ἐλκύω ἐρυσμός, καὶ ἀφαιρέσει τῆς ε καὶ τροπή ῥυθμός, ut significetur æquabilis tractus, Ety m. pag. 706. 13.

Metricum, μέτρον, mensura, modus, deinde carmen ex mensuris certorum pedum constans, ἀπὸ τῆς μέτρως τὸ μετρίζω, καὶ αἰεθμῷ γίγνεται μέτρον καὶ ἀποβολῇ τῆς ε μέτρον, sicut à φέρω φέρτρον, & à δίδρω δίδτρον, Ety m. 541. 46.

Metaplasma, μεταπλάσμις, transformatio, à μεταπλάττω transformo, transmitto. transfiguro.

Synaloepha, συναλοιφή, vocalium commixtio, unius duarum syllabarum, quantum ad vocales, in unum : à verbo συναλοῖφω co-ungo, simul ungo ; Metaphoricè

ricè pro commisceo, confundo, in unum contraho: sic dicunt, τὸ α καὶ τὸ ο εἰς ὡ συναλείφεται, i. e. κυρῶται.

Ecthlipsis, ἐκθλίψις, elisio, exirritio: à verbo ἐκθλίβω extero, elido, excludo.

Prosthesis, προσθεσις, appositio: à προστίθμι appono.

Aphæresis, ἀφαιρέσις, ablatio: ab ἀφαιρέομαι aufero.

Epanthesis, ἐπένθεσις, interpositio: ab ἐπεντέθμι interpono.

Syncope, συσκοπή, concisio: à Συγκόπῃ concido.

Paragoge, παραγωγή, productio, à παρῶγω produco:

Tryphon περιηπμασµὸν vocat.

Apocope, ἀποκοπή, abscissio: ab ἀποκόπῃ abscindo.

Dizresis, διαίρεσις: à διαίρῳ divido.

Synæresis, συναίρεσις, contradictio: à συναίρῳ in unum contraho; dicitur etiam ἐπισυναλοιφὴ collitura ab ἐπὶ ad, & συναλείφω collino, commisceo.

Tmesis, τμήσις, sectio, divisio: à τέμνω secō; Pr. Pass. τέτμημαι-σαι-ται unde τμήμα, τμήσις, τμήτης.

Metathesis, μεταθεσις, transpositio: à μετῶ & τίθµι pono.

Antithesis, ἀντίθεσις, ab ἀντί & τίθµι.

Diastole, διαστολή, extensio, diductio, dilatatio: figura, quâ syllaba contra naturam extenditur, proferturque ore διασπλώω, diducto, & dilatato; cum tamen sit pronuntianda συσπασµένῳ, i. e. contracto: à σέλλω, Præc. M. ἔσολα. unde cum Præp. διαστολή, Aliter vocatur ἑκτασις, i. e. extensio,

Systole, συστολή, correptio: cui opponitur διαστολή à Pr. M. ἔσολα.

Epizuxis, ἐπιζεύξις, adjunctio: ab ἐπιζεύγνυµι conjungo, desuper innecto.

Anadiplosis, ἀναδιπλωσις, reduplicatio: à Præp. ἀνά & διπλόω-ώσω duplico.

Climax, κλίμαξ, gradatio: πρὸς τὸ κλίνω, Perf. pass. κέκλιμαι unde κλίμαξ.

Anaphora, ἀναφορά, relatio: ab ἀναφέρω refero.

Epistrophe, ἐπιστροφή, conversio: ab ἐπὶ & στρέφω verto.

Symploce, συμπλοκή, complexio, complicatio: à συμ-πλέκω complico, connecto.

Epanalepsis, ἐπανάληψις, resumptio; verbum decomp. ab ἐπὶ, ἀνὰ & λαμβάνω. Perf. Pass. λείημι, λείημαι--inde ληψίς, & in compositione cūm Præp. ἐπανάληψις.

Epanodos, ἐπάνοδος, regressio: cūm per eadem recurrimus, verba inverso ordine relegentes: ab ἐπὶ & ἀνὰ, quod ab ἀνὰ & ὁδός.

Paronomasia, παρωνομασία, adnominatio: à Præp. πρὸς, & ὄνομα nomen.

Polyptoton, πολύπληκτον, variatio Casuum; q. d. varie πλῶτῶν, i. e. cadens; multitudo Casuum varietate distincta.

Logismus, λογισμός, à λογίζομαι, Præp. λελόμαι.

Ecphrasis, ἐκφώνησις, exclamatio: ἀπὸ τῆ ἐκφω-νέω--ἤπω.

Epiphonema, ἐπιφώνημα, acclamatio: ab ἐπιφώνεω acclamo.

Epanorthosis, ἐπανόρθωσις, correctio: ab ἐπανορθόω corrigo.

Aposiopesis, ἀποσιώπησις, reticentia: ab ἀπὸ & σιωπῶ--ἤσω obticeo.

Apostrophe, ἀποστροφή, aversio: ab ἀπὸ & στρέφω.

Prosopopoeia, προσωποποιία, fictio personæ: à προσω-πον persona, & ποιέω.

Aporia, ἀπορία, addubitatio: ἀπὸ τῆ ἀπορέω, Fut. ἀπορήσω, & ἀπορέμμαι, ambigo, dubito, hæreo animi, pendeo.

Anacoenosis, ἀνακοίνωσις, communicatio: ab ἀνὰ & κοινέω communico.

Prolepsis, προλήψις, occupatio, anticipatio: à προ & λαμβάνω, Præ. λείψιμμαι, λείψαι, &c. unde λήψις, & cum Præ. προλήψις.

Prosopodosis, προσωπώδους, redditio: à προσωπώδωμι, reddo, insuper do, addo.

Hypophora, ὑποφωρᾶ, obiectio: ab ὑποφέρω obijcio.

Anthypophora, ἀνθυποφωρᾶ, subjectio: Quint. l. 9. ab ἀνθυποφέρω per sermonis exceptionem obijcio, tacitè adversarii objectionibus occurro.

Epitrope, ἐπιτροπή, permissio: ab ἐπιτρέπω permitto, concedo.

Synchoræsis, συγχώρησις, concessio: à συγτρέω concedo.

Ellipsis, ἔλλειψις, defectus: ab ἐλλείπω deficio

Pleonasmus, πλεονασμός, redundantia: à πλεονάζω redundo.

Asyndeton, ἀσύνδετον, inconjunctum; vocatur διάλυτον dissolutum: oratio, in quâ omittuntur copulativæ particulae; ut veni, vidi, vici: ab α privativâ particulâ, & σύνδετ colligatus, à δέω ligo.

Polyasyndeton, πολυσύνδετον, varie & multipliciter conjunctum: à πολὺς & σύνδετ.

Hyperbaton, ὑπερβατον, transgressio: ab ὑπερβαίνω transgredior.

Zeugma, ζεύγμα junctura, junctio: à ζεύσσυμι jungo.

Antithesis, ἀντίθεσις, oppositio, vel ἀντίθετον, oppositum: ab ἀντὶ i. e. contra, & θέσις positio, à τίθημι.

Gracismus, γραικισμός, imitatio Græcorum: Γραικός Græcus, Rex quidam à quo Græcia appellatur, v. Plin. l. 4. c. 7. Steph. Byz. Γραικός ὁ Θωπάλῃ υἱός, ἀπ' οὗ Γραικοὶ εἰ Ἕλληνες. Eadem Figura dicitur Hellenismus, Ἑλληνισμός, Græcorum imitatio; ab Ἑλλην-ην Hellen, Deucalionis filius, à quo Græci dicuntur Ἕλληνες-ἑλληνίζω Græcè loquor.

Hystorologia, ὑστερολογία, cum posterius dicitur quod ordine prius. Aliiter dicitur ὑστερον πρότερον, & σφιδύτερον, ab ὑστερος & λόγος.

Antiptosis, ἀντίπρωσις, casus pro casu positio: ab ἀντί pro, & πῶσις casus.

Hypallage, ὑπαλλαγή, immutatio: ab ὑπὲρ & ἀλλὰ τῷ μῦθῳ.

Parrhesia, παρρησία, licentia, loquendi libertas & audacia: quasi πανήρσια, à πᾶν- & ῥήσις licentia loquendi, quā videlicet omnia dicuntur, etiam quæ tacenda videri possunt. Hinc παρρησιάζομαι (ἐλευθερευμῶ) liberè loquor. Παρρησιαστικῶς liberè loquendo.

Erotesis, ἐρώτησις, interrogatio: ab ἐρωτῶ interrogo.

Parenthesis, παρένθεσις, interpositio: ab παρεντίθεμι infero, interjicio.

Parathesis, παράθεσις, appositio: à παρὰ τίθημι appono.

Periphrasis, περίφρασις, circumlocutio: à περιφραζομαι, circumloquor.

Synonymia, συνωνυμία, nominis communio: Synonymia, i.e. vocabula idem significantia utiliter coacervantur. In eā ferè posterius est exegeticum prioris: à σύν & ὄνομα.

Hypotyposis, ὑποτύπωσις, evidentia, & illustratio, quando res ita scribendo exprimitur, ut delineari videatur Budens. ab ὑποτύπω per Figuram demonstro, χαρὰ κινείζω.

Præmunio, προατασκευή, preparatio, præstructio: à προατασκευάζω preparo, postuo; & præmolior quippiam ad id quod tanto efficere.

Transitio, μετάβασις: à μεταβαίνω transeo.

Rejection, ἀποδιώξις, expulsio: ab ἀποδιώκω fugo, sequor, expello.

INDEX.

R		Quæst.		Quæst.		
Ejus partes	Hetorica quid.	1	Metonymia quid.	18		
	Elocutio,	2	Efficientis.	19		
	Pronun-		Materia.	21		
	tatio.		Effecti.	22		
Elocutio quid			Subiecti.	23		
Duplex	Tropus,	4	Ad uncti.	25		
	Figura.		Ironia quid.	27		
Tropus quid.		5	quomodo percipitur :	28		
In Tropo duo consideranda.			Opposita duplicia:			
Affectiones,	Genera.	6	Disparata,	29		
			Contraria.			
Affectiones Tropi quatuor.			Ironia à	32		
Catachresis,			Disparato.			
Hyperbole,			Contrario.	33		
Metalepsis,			Paralipsis quid.	34		
Allegoria.		7	Apophasis quid.	35		
Catachresis quid.			Metaphora quid.	36		
Hyperbole quid.			Synecdoche quid.	38		
— quod duplex.		8	Synecdoche	Membri.	40	
Auxesis quid.		9		Speciei.	41	
Meiosis quid.		10		Totius.	42	
Metalepsis quid.		11		Integri.	44	
Allegoria quid.		12	17	Generis.	45	
Tropi genera quatuor.	Metonymia,	13		Figura quid.	46	
	Ironia,	14	Duplex,	Distionis,	47	
	Metaphora,			Sententiæ.		
	Synecdoche.		Figura Distionis quia		48	
			Dupl. in	dimensione	49	
				repetitione.		
			lonorum		Figura	

INDEX.

	Quæst.		Quæst.
Figura in dimens. quid.	50	— quonplex.	76
Numerus { Poeticus, }	51	Logismus quid.	77
duplex, { Oratorius, }		— quonplex.	78
Numerus Poeticus quid.	52	Ecphrasis quid.	79
Duplex, { Rhythmus, }	53	— quot modis fit.	80
Metrum. }		Epiphonema quid.	81
Rhythmus quid.	54	Revocatio Sui ipsius quid.	82
Metrum quid.	55	— quonplex.	83
Metaplasms quid. ibid.	56	Epanorthosis quid.	84
Metaplasms species.	57	Aposiopesis quid.	85
Imagis quid.	58	Apostrophe quid.	86
Metathesis quid.	59	— quot modis fit.	87
Antithesis quid.	60	Prosopopœia quid.	88
Diastole quid.	61	— quonplex.	89
Systole quid.	62	Imperfecta	90
Numerus Orator quid.	63	Perfecta.	91
Figura in soni repetitione	64	Fig. in Dialogismo quid.	92
quonplex.	65	— quonplex.	93
Epizeuxis.	66	Aporia quid.	94
— quonplex.	67	Anacœnosis quid.	95
Anadiplosis quid.	68	Occupatio quid.	96
Climax quid.	69	Epirope quid.	97
Anaphora quid.	70	Synchœsis quid.	98
Epistrophe quid.	71	Pronuntia- { Pro- }	100
Symploce quid.	72	tionis { latio }	
Epanalepsis quid.	73	paries duæ { Actio }	
Epanodos quid.	74	De Prolatione Canones.	Pag. 26
Paronomasia quid.	75	De Gestu Regulæ	P. 22
Polypteron quid.			
Figura Sententiæ quid.			

F I N I S.

Joseph Sch. meyer l. 100

.
6
7
8
9
0
1
1.
2
3
4
5
6
7
8
9
0
1
2
3
4
5
6
7
8
00
26
22

10